

ЕНЕРГИЙНИ ВЕСТИ

Информационен бюлетин на Националния комитет на България в Световния енергиен съвет

Световен енергиен съвет

На 14 юли 2009 г., се подписа Меморандум за разбирателство между „Български енергиен холдинг“ ЕАД, гръцката държавна компания „ДЕПА“ и италианската компания Edison International Holding BV. Документът е практическа стъпка към изграждане на междусистемна газова връзка между България и Гърция, което ще повиши енергийната сигурност чрез диверсификация на източниците на доставка за България. Взето е решение да бъде създадено смесено дружество между БЕХ ЕАД и „IGIPoseidon“ (50% DEPA и 50% Edison), което ще изгради, притежава и експлоатира инфраструктурата. Новият газопровод, който ще е дълъг 100 километра ще свърже Димитровград - Хасково - Кърджали - Момчилград - Комотини. С него България ще се включи в газопровода TGI - Турция, Гърция, Италия, по който тече газ от Азербайджан. По неофициална информация ръководството на БЕХ вече е договорило годишно България да има възможност да получава по 1 млрд. кубични метра от транспортираното през TGI силно гориво. Това е 30% от годишното потребление на страната, което ще осигури частична независимост от руския газ. Също така газовата връзка ще позволи да се ползват и терминалите за втечен газ на Турция и Гърция. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на ЕС в рамките Европейската енергийна програма за възстановяване. Размерът на съфинансирането възлиза на 45 млн. Евро, като усвояването им ще се извърши въз основа на кандидатстване с предложение за проект в рамките на обявения търг за набиране на предложения за проекти от ЕК, с краен срок 15 юли 2009 г. Предложенията се подават съвместно от участващите страни. Британската компания Jacobs Consultancy UK Ltd. е избрана за консултант по препроектното проучване за изграждането на междусистемната газова връзка с Гърция.

На 13 юли 2009 г. България, Румъния, Австрия, Унгария и Турция сключиха важно междуправителствено споразумение, с което поставиха политическата основа за реализирането на проекта за изграждането на газопровода „Набуко“. Документът беше подписан от премиерите на петте държави в турската столица Анкара в присъствието на председателя на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу, еврокомисаря по енергетика Андрус Пиебалгс и специалния представител на САЩ по въпросите на енергетиката за Евразия Ричард Морнингстар, както и на официалните представители на потенциалните страни - доставчици на газ за тръбата. „Проектът „Набуко“ дълго време беше обявяван за фикция, но появата на тръбопровода вече е не само възможна, но и просто неизбежна“, заяви Барозу по случай подписването. Той подчерта, че газопроводът, който се предвижда към 2014 г. да свърже европейските потребители с газовите залежи на Централна Азия, подминавайки Русия, ще изиграе решаваща роля за увеличаването на енергийната независимост на Европа и Турция и ще постави началото на нова ера в отношенията между Брюксел и Анкара. Вече има 16 неофициални запитвания от компании, интересувани се от ползване на тръбата за доставки, и става дума за обемни доста над капацитета от 31 млрд. куб.м газ годишно, съобщил пред Ройтерс еврокомисарят Пиебалгс. Според него сесията за набиране на оферти ще започне скоро и ще приключи до половин година, а интересът е толкова голям, че не би трябвало да има проблем с намиране на средства за финансиране на проекта, щом на банките се покаже какво вече е поискано за 2014 г., когато се очаква „Набуко“ да заработи. Стойността му в момента се определя на около 7.9 млрд. евро.

Енергийната ефективност може да предвожда икономическото възстановяване

Като се има предвид негативното влияние на световната икономическа криза върху продажбите и промишлено производство, то стимулите за подобряване на енергийната ефективност предлагат «мъдра» стратегия за възстановяване. Впрягайки в работа политиката за енергийна ефективност бихме могли да подпомогнем фирми и индустрии да преживеят кризата. И ако днес представим инициативи за по-ефективни автомобили, осветление, бойлери, електродвигатели и различни битови уреди, то ще създадем условия когато кризата свърши да имаме енергийно ефективна икономика.

За целта не е нужно да преоткриваме велосипеда. Високо ефективните продукти са вече готови за пазара. Но за да се осъществи това политиките трябва да проявят силна воля приемайки нови енергоефективни норми и стандарти. Това е основата върху която в бъдеще можем да построим една успешна глобална стратегия.

За целта две направления трябва да се развиват едновременно. Първото е увеличаване на енергийната ефективност чрез използване на същите продукти и услуги енергия. Второто е чрез намаляване крайното потребление на енергия с промяна в поведенческите модели - като ползване на публичен транспорт вместо личен автомобил, прилагане на локално осветление,

отопление и климатизация. Промяната на навичките обаче е труден и бавен процес. Първата цел е лесно достижима. Енергийна ефективност означава всеки ват енергия да се пести, и то да се пести по цялата енергийна верига: от добива на изкопаеми горива и други енергийни източници, превръщането им в топлинна и електрическа енергия, преноса и разпределението, и на края намаляване на енергията, използвана от различни уреди, съоръжения и машини.

➤ 2

Международната агенция по възобновяема енергия

На 26 януари 2009 г. в Бон бе основана Международната агенция по възобновяема енергия (IRENA). Идеята за създаването на Агенцията принадлежи на Д-р Херман Шеер, Президент на EUROSOLAR и Председател на Световния съвет за възобновяема енергия. До този момент 136 държави от цял свят са подписали Статута на Агенцията.

С мандата, даден ѝ от правителствата по целия свят, IRENA се стреми да се пре-

върне в основна движеща сила за популяризиране на бързия преход към широко разпространение и устойчиво използване на възобновяемата енергия в световен мащаб. Целта на агенцията е да предоставя практически съвети и подкрепа както на индустриализираните, така и на развиващите се страни, като по този начин ще помага за подобряването на рамковия и изграждащия капацитет.

➤ 3

Енергийната ефективност може да...

1 > рите централи.

Значително подобрене в енергийната ефективност може да бъде постигнато в производството на електроенергия, особено чрез замяна на старите технологии за преобразуване с най-модерни. 13 000 милиарда киловат часа се произвеждат в света от централи с 3100 милиона киловата инсталирана мощност. Такова производство на енергия с използване на нови технологии може да се постигне с една четвърт по-малко мощности, а това означава годишни спестявания от около 2,5 милиарда тона CO2 емисии и над 800 милиона тона нефтен

Но най-голям ефект в областта на енергийната ефективност ще има при крайните потребители - поравно в домакинствата и бизнеса. В съответствие с проучване в Италия през 2008 извършено от бизнес асоциацията Confindustria големи енергийни спестявания могат да бъдат постигнати в: транспорта, който е отговорен за 27% от общото крайно енергийно потребление, където 10% спестявания могат лесно да се постигнат; в отопление и охлаждане на домовете и сградите, с дял от 20% от общата енергия, при които 20% намаление е въз-

можна използвана в промишлеността, с 18% дял, където 8% намаляване е възможно. Ако горното се осъществи, то с 10 млрд. USD на година ще намалят италианските разходи за енергия, при цена на петрола от \$50 барел. При това не са взети предвид други печалби от по-ниски емисии на CO2, по-голяма сигурност на доставките, както и по-добра конкурентоспособност на икономиката.

Три от секторите в индустриализираните страни са отговорни за три четвърти от общото потребление на електроенергия: двигатели с 45%, осветление с около 15%, и домакински уреди и битова електроника също с около 15%. От общата консумация на енергия от електрически двигатели 11% може да се спести през жизнения цикъл на продукта. При това първоначалната инвестиция представлява само 2% от общите разходи, а потреблението на електроенергия над 95%.

За съжаление, повечето инвестиционни решения са базирани на стремеж за намаляване на първоначалните инвестиции и затова се избират по-евтини машини и съоръжения, но с по-високи разходи за експлоатация. В промишлеността включително производството на цимент, нефт и газ, химия и производството на електроенергия вече се предлагат модерни системи за оптимизиране на енергийните разходи.

С всички доказани предимства, по-ниски емисии CO2 и с милиарди долари по-ниски енергийни сметки, защо за енергийната ефективност се говори повече, отколкото се действа. Показателно е, че Русия и Китай вече поставят по-висок приоритет в областта на енергийната ефективност.

Част от причините за недостатъчни действия са, че печалбите са трудни за установяване, тъй като ползите от енергийната ефективност са разпределени в много

еквивалент изкопаеми горива. Подмяната на старите централи с нови е бавно и трудно, особено за развиващите се страни, където търсенето на енергия бързо расте и високия растеж трябва да бъде задоволен. Рехабилитацията на централите също води до енергийни спестявания, но далеч по-малко отколкото при замяна на ста-

можно; осветление, включително за улично осветление, с дял от 6% от общата енергия и 30% икономия е напълно реалистична; домакински уреди и битова електроника с 9% дял, където 17% спестявания са възможни; електрически двигатели и задвижвания с 18% дял и реална възможност за 10% намаляване на използването на енергия, и накрая,

Световен енергиен конгрес Монреал 2010

Световният енергиен съвет организира световен конгрес на всеки три години. Този международен мултиенергиен форум събира над 3500 световни лидери в областта на енергетиката - представители на индустрията, правителствата и международните организации, както и на медиите, университетите и промишлените асоциации. Поредният Конгрес на СЕС, който ще се проведе в Монреал, Канада през септември 2010 г. повече от всеки друг път ще се ангажира с постигане на разумни резултати по отношение съгласуването на икономическото развитие, опазването на околната среда и намаляването на глобалните различия. Датата на провеждането на Конгреса не е слу-

чайна. През септември 2010 г. се навършват 9 месеца от петнадесетата Конференция на страните по Конвенцията за климатичните промени към ОН (30 ноември – 11 декември 2009) и само няколко месеца от срещата на върха на Г-8 в Канада. Енергийната индустрия търси спешни решения, за да отговори на глобалните предизвикателства, тъй като ситуацията изисква безпрецедентно ниво на сътрудничество между енергийната индустрия и правителствата, толерантност спрямо развиващите се икономики и разбирателство по отношение на разнообразието и комплексността на предизвикателствата, както и нарастващите нужди на човешкото общество. За да подчертае историческия

момент, който представлява това събитие, успоредно на Конгреса, Монреал ще бъде домакин и на срещата на върха на енергийните лидери на Financial Times, която за първи път ще се проведе извън Лондон. Допълнително, също за първи път, Младежката програма ще бъде изцяло интегрирана в програмата на Конгреса. Също така, Конгресът ще се стреми да гарантира адекватно участие на представители на развиващите се страни. Нещо повече, тъй като енергийната ситуация засяга всички ни като енергийни потребители, Конгресът ще включи публичен сегмент, целящ да запознае гражданското общество с енергийните предизвикателства на нашата епока.

вят енергийно сградите. Тези стимули трябва да бъдат приложени на базата анализ на разходите и приходите, включващи и разходите за опазване на околната среда.

Вероятно изходът е бързо постигане на международно съгласие и прилагане обвързващи процедури за търговия съгласно правилата на Световната търговска организация. Но междуременно, националните и регионалните споразумения следва да базират техните политики за енергийна ефективност на приетите стандарти и задължителни цели.

Строг контрол и тежки наказания за производителите са необходими срещу фалшивото етикетирание и неверно означаване на стоки и продукти, включително спиране на производството. Неотдавна в Италия, след инспектиране на двигатели с етикет за висок клас беше установено, че единици покриват стандарта.

Колкото по-бързо правителствата и потребителите действат в посока подобряване на енергийната ефективност, толкова по-добър шанс има да спре най-дълбокия икономически спад след Великата депресия.

сектори и между милиарди потребители. В същото време, информацията е крайно недостатъчна. В бизнеса и в семействата, краткосрочните разходи владеят инвестиционното планиране. Подходът за вземане инвестиционно решение на база целия жизнен цикъл на съоръженията е повече изключение, отколкото правило.

За да вземете правилното инвестиционно решение днес, наличието на комуникации и информация са по-важни от самите инициативи. Именно на това правителствата трябва да обърнат сериозно внимание. Защото сега когато нови продукти навлизат на пазара и предстои революция в нормите за проектиране и строителство е изключително важно да се приемат правни норми, които позволяват употребата само на енергийно-ефективни продукти. Спешно са необходими стимули, за да се заменят старите, неефективни модели автомобили, двигатели, домакински уреди и да се обно-

Alessandro Clerici, Honorary Chairman of WEC Italy and Senior Consultant to the CEO of ABB Italy.

България

На 15 май 2009 г. "Български Енергиен Холдинг" ЕАД и ОАО "Газпром" подписаха Споразумение за сътрудничество във връзка с изграждането на газопровод за транзит на природен газ през Република България като част от проекта "Южен поток". Споразумението обхваща принципите за сътрудничество между двете страни по подготовката на прединвестиционно проучване за проекта през българска територия и създаването на съвместна компания. Прединвестиционното проучване ще съдържа детайлна оценка на всички технически, юридически, финансови, технологични, екологични и икономически характеристики и аспекти на проекта. Всяка страна има правото да вземе самостоятелно окончателно инвестиционно решение за участие в проекта, на база на резултатите от прединвестиционното проучване, спазвайки националното си законодателство и с оглед на своите интереси. Двете страни ще учредят съвместна компания с равно капиталово участие за изпълнението на прединвестиционното проучване и за проектирането, изграждането и експлоатацията на българската отсечка от газопроводната система "Южен поток", а също така и ще подпишат Акционерно споразумение, установяващо съответните права и задължения на страните като съдружници. Съвместната компания ще осъществява дейността си при съобразяване с Междуправителственото споразумение от 18 януари 2008 г., българското законодателство и законодателството на Европейския съюз. В периода до приемане на крайното инвестиционно решение за осъществяване на проекта, двете страни ще сформират на паритетна основа управляващ комитет и съвместна работна група, функциониращи при спазване принципа на единодушие при вземане на решения относно разработването на детайлните технически оценки като част от подготовката на прединвестиционното проучване за българския участък от проекта "Южен поток".

Българският енергиен холдинг (БЕХ) ще създаде компания за разработване и реализация на проекти за изграждане на мощности от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ - вода, вятър и слънце) до края на 2009 г. В момента се прави анализ за създаването ѝ.

Международната агенция по...

Агенцията възнамерява да подобри и улесни достъпа до съответната информация, включително надеждни данни по отношение на ВЕИ потенциалите, най-добри практики, ефективни финансови механизми и технологична експертиза.

Агенцията започва дейността си със съставянето на Подготвителна комисия, която включва представители на гържавите, подписали Статута, и изпълнява ролята на временен орган по време на периода на създаване на Агенцията. Тя ще се разпусне, след като Ста-

тутът влезе в сила и тогава Агенцията ще включва събрание, съвет и секретариат.

По време на втората сесия на Подготвителната комисия, която се проведе в Шарм-Ел-Шейх, Египет на 29-30 юни 2009 г., бе решено временното седалище на агенцията да бъде разположено в Абу Даби, ЮАЕ. Бон ще бъде домакин на центъра за иновации и технологии, а Виена ще бъде връзката на Агенцията с другите организации в областта на ВЕИ. За временно изпълняващ длъжността генерален директор на IRENA е избрана Хелен Пелосе, Франция.

Даден е старт на климатичните промени

След единадесет месеца законодателна работа, Европейският парламент прие пакета за климатичните промени. Той трябва да доведе до постигане на целите до 2020 в областта на изменението на климата: намаляване с 20% на емисиите на газове с парников ефект, увеличаване с 20% на дяла на възобновяемите енергийни източници в общата енергийна консумация, както и подобряване с 20% на енергийната ефективност.

Законодателните предложения се разглеждат по процедурата за съвместно вземане на решение между Парламента и Съвета на министрите. След тяхното влизане в сила те ще окажат съществено влияние върху структурата на българската икономика и в частност на енергийния отрасъл:

Промяна на схемата за търговия с емисии

Схемата за търговия с парникови газове цели използването на пазарни стимули за ограничаване на емисиите. Държавите-членки приеха план, който определя лимит за количеството CO₂, което всяка държава може да изхвърля във въздуха. Ако компаниите изхвърлят повече CO₂, те трябва да купуват разрешителни, а ако замърсяват по-малко, могат да продават неизползваните си квоти. Общият размер на квотите на ниво ЕС ще се намалява всяка година, за да се стигне до крайната цел - намаляване с 21% към 2020 на емисиите на парникови газове спрямо нивата от 2005.

По отношение на електроенергийните инсталации, пълната продажба чрез търг ще бъде въведена от 2013. Прилагането на преходни изключения (до 2020) ще бъде възможно само за новите държави-членки и то при определени условия. Така на тях ще могат да бъдат дадени безплатни квоти, които не надвишават 70% през 2013. Едно от условията е страните да модернизират секторите за производство на

електричество.

Принцип за споделяне на усилията

Решението за „споделяне на усилията“ определя задължителни национални цели базирани на принципа на солидарността, което означава на базата на БВП се определя колко трябва да бъдат намалени емисиите на дадена страна и в кои сектори тя може да увеличи емисиите спрямо нивата от 2005. Тези цели се отнасят за браншове, които не са покрити от схемата за търговия с емисии (наземен и морски транспорт, строителство, услуги, земеделие и малки промишлени инсталации).

Крайните фиксирани национални цели за България ще позволят на страната да увеличи своите емисии само в тези сектори до 20% спрямо нивата от 2005, докато други държави ще трябва да намалят своите емисии с 20%.

Улавяне и съхранение на въглерод в геоложки обекти

Прието е всички големи централи за производство на енергия, построени след 2015 и работещи с изкопаеми горива, задължително да бъдат снабдени с новата технология за улавяне и съхранение на въглерод. Депутатите подкрепиха и т.нар. клауза „Шварценегер“, която предвижда специален емисионен стандарт за нови централи с капацитет над 300 MWt.

20% енергия от възобновяеми източници в общия енергиен микс

Главната цел е до 2020 най-малко 20% от общата енергийна консумация на ЕС да бъде от възобновяеми енергийни източници. За да се постигне тази цел, ще бъдат въведени задължителни цели за всяка държава-членка, които да доведат до увеличаване дяла на възобновяемите енергии. Целта за България е фиксирана на 16%. Прие се цел за използване на поне 10% енергия

от възобновяеми източници от всички видове транспорт към 2020.

Намаляване на емисиите на CO₂ от нови автомобили

Прие се намаляване на емисиите на CO₂ до 120 грама на километър за цялата автомобилна индустрия до 2012 (при сегашни нива от 160 г/км). Конкретната цел, която се поставя, е за средни емисии от 130 грама CO₂/км до 2012 за новите пътнически коли, което трябва да бъде постигнато чрез подобрения в автомобилните двигатели. Ще бъдат въведени и допълнителни мерки за постигането на допълнителни 10 грама намаление, за да се достигне глобалната цел от 120 г/км.

Това ще се осъществи чрез други технически подобрения, като по-добри гуми или използване на биогорива. Същевременно компромисът поставя дългосрочни цели за новите коли от 95 грама CO₂ за километър към 2020.

По-малко емисии на парникови газове от горива

Постепенно трябва да се намалят емисиите на парникови газове, получени по време на производствените процеси и транспорта на горивата. Фиксираната задължителна цел е намаление с 6% (спрямо нивата от 2010) до края на 2020, като Комисията през 2012 може да предложи допълнително задължително намаление от нови 4%.

Издател:

Национален комитет на България
в Световния енергиен съвет

Отговорен редактор:

Д-р Люлин Радулов

Редактор:

Албена Трасиева

Предпечат и графичен дизайн:

Кроском Груп ООД

Адрес:

София, ул. „Триадица“ 8
тел: 02/ 9263 262, office@wec-bulgaria.org
www.wec-bulgaria.org